

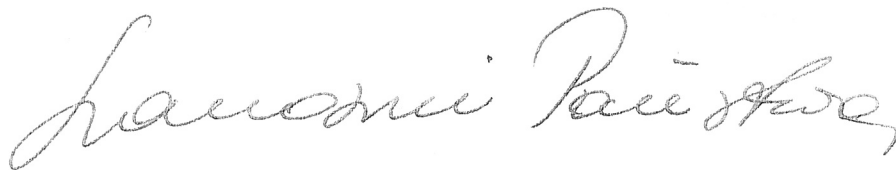
Warszawa, dnia 8 stycznia 2020 r.

SZEF

URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Jan Józef Kasprzyk

BDI-40752-0511-1/21

w związku ze złożoną w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów petycją nowelizacji ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, przekazaną nam w dniu 20 listopada 2020 r. do rozpatrzenia wg właściwości, uprzejmie informuję, że petycja została rozpatrzona negatywnie.

Zgodnie z art. 8a ustawy o uznaniu za nieważne... „osobie, która w okresie od dnia 1 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1983 r. pełniła czynną służbę wojskową, do której odbycia została powołana za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę”. Wnoszący petycję uznają, iż cezura listopad 1982 – luty 1983 ma charakter dyskryminujący i postulują jej zniesienie, dzięki czemu każda osoba represjonowana politycznie przez komunistów poprzez powołanie jej do służby wojskowej mogłaby uzyskać prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia.

Jednak wnoszący petycję pomijają *ratio legis* ustawy o uznaniu za nieważne..., którym jest stworzenie możliwości dochodzenia odszkodowania nie za każdy rodzaj represji politycznej, ale wyłącznie za takie jej formy, które miały formalny lub faktyczny charakter pozbawienia wolności. Zasadniczo więc takie prawo mogą uzyskać osoby więzione, aresztowane lub internowane. I to właśnie z tą ostatnią formą represji związana jest cezura listopad 1982 – luty 1983 – osoby powołane wówczas do wojska zostały umieszczone w tzw. Wojskowych Obozach Internowania. Była to specyficzna forma służby wojskowej, której nie podlegały osoby wcielone do wojska wskutek represji politycznych podejmowanych w innych okresach PRL – najpowszechniej po Marcu 1968 r. Właśnie ta specyfika funkcjonowania Wojskowych Obozów Internowania, będących *de facto* miejscami odosobnienia, sprawia, że osoby poddane tej represji liczą się w poczet beneficjentów ustawy o uznaniu za nieważne...

Uwzględnienie petycji zmieniłoby zasadniczo charakter ustawy o uznaniu za nieważne... i zostałby przerwany związek między pozbawieniem wolności a powstaniem prawa do odszkodowania. Próby takiej modyfikacji przepisów ustawy były podejmowane w nieodległej przeszłości, gdzie w kilku projektach proponowano przyznać prawo do odszkodowań wszystkim osobom represjonowanym w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczkach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. Projekty te jednak nie zyskały poparcia ani rządu, ani parlamentu.

Łeопы нырры павету
Jan Jędrzej